

د بسحو ونده باید محدوده نه وي

د بَخْوَونِدَه بَيْدَ يَوَازِي پَه يُوي بَرْخِي
پَورِي مَحْدُودَه نَهْوي، چَي يَوَازِي پَه دَي
بَرْخَه كَي كَار وَكَي، بَسْهَه بَيْدَ دَزْونَدَه
هَرَدْكَر كَي لَه نَارِينَه وَسَرَه اوْرَه پَه اوْرَه
خَضْلَو اَسْلَامِي، كَلْتُورِي اوْ فَرَهْنَگِي
اَرْبَيْتُونَو تَه پَه كَتَنِي سَرَه پَرْمَخ وَلَارَه شَي
اوْ كَار وَكَي، خَكَه دَاتُولَنَه دَتَلِي حَيَّثَت
لَرِي، دَتَلِي يَوَه پَلَه نَارِينَه دَه اوْ بَلَه بَنْجَهَه دَه،
كَه چَبَرِي يَوَه پَلَه دَرَنَدَه وَوي اوْ بَلَه سَپَكَهَه وَوي
بَيا نَو تَلَه پَه حَمَكَه لَوَيرِي اوْ خَپَل مَعيَار
نَشَه سَاتَلَاءَه ..

زمور په هیواد کې د بسحۇ وضعيتە په
كتو سره بايد ووايو چې بىشى په پوره چول
له خپلۇ حقوقو خەخە برخمنى نەدە سره له
دى چې زمۇر په هیواد کې د بسحۇ سلنەد
تارىينە وو پە پرتەز زياتە دە، كە چېرىپى به
سلو كې پنخوس (٥٠) سلنە هم بىشىئىنە
وشىمپرو، نود يوي تولنى پنخوس (٥٠)
سلنە كسان چې د ژوند د كارونو پە هەۋە گۈر
كې بې بىرخىپى وي ياكارونە كېرى نوھەغە
پنخوس (٥٠) سلنە تارىينە چې دى، هغۇرى
هم كە سالىم كار و كېرى لىس (١٠) سلنە به نە
وي، ئىكە چې لە يوي خوا به لە بې سوادى
سرە مەخ شو او لە بلىخ خوا به لە بې كارى
سرە مخامىخ شو، همدارنگە جىنگۈنە،
خانمىرنگىي بىرىدونە او نورى سىتنىزى
موجۇدى دى، كە لە دې ھەر خە سەنسەھەم
كارون كېرى نودا تولنە به چەپول پرمختىڭ
و كېرى زما پە انداد كارپە گەرتەد بىشۇراتىڭ
خورا ھېير زىيات اغىزىمن دى، ئىكە چې بسحە
دە تولنى نىيمە بىرخە جورۇي دا خوبىنكارە
خبرە دە چې ھەر و گۈرى د ژوند د دوام او بقا
لپارە كار كولو او اقتصادى ملاتپە تە اپتىا
لرى خۇھېر دې نەوي چې افغان بىشىپەم
د كار كولو و پتىا لرى او پە ھەر خە كې
پەراخى ھەشى تى سرە كوي خولە بدە مرغە
چې اپوندە چاروا كې لە هغۇرى سرە ھېش
دول لازىمە اقتصاد آ مرستە نە كوي او نە
بىپەم د هغۇرى د لاسى صنایع د خرخلاۋ
پە خاطر كوم بازار جوپ كېرى كە چېرىپى
افغان بىشىپە و ھەخول شى او كومېپى و پتىا و
يې چې لە خانە بىسۇلىي دى ورتە پە درنە
ستەركە و كتل شى او د صنایع و خرخلاۋ
لپارە بىپە بازارونە جوپ شى نور بەم لە خانە
و پتىا وپى ئىي او د دوى كورنى بەم لە
اقتصادى پلەد بىا يەشى.

مشکلات قبیلوی: یکی از مشکلات آموزشی ناکشور، مشکلات هایی است که نسبت به مناطق افغانستان دیده شده، بر اساس این مشکلات دختران رفتن به مکتب منع می شوند. و زمینه تعليم آموزش برای زنان دختران فراهم نمی گردد.

فقریب کننده: امین الله صفا
مشکلات میشوند.
طريق جوانان مارو به مواد مخدر؛ گریز از کشور و دیگر
در کشور باعث مشکلات نامنی، فقر و بیکاری میشود که از این
از نعمت علم و دانش مستفید نگردیده بنابراین جهالت و تاریکی
مشکلات امروری کشور عامل است که تمام مردم افغانستان
نظر گرفته های خوبتر برای محبوی سوادی نیز پیش گیرند.
حقوق مدنی مخصوصاً معارف باید مجموع این مشکلات
تأمین می کنند.

معارف باید به این نکته توجه داشته باشد که همانطوری که امروز با پیشرفت سریع تکنالوژی معلوماتی توسعه ارتباطات و سایل ارتباط جمعی، آمفهوم سوآغازیرات عمیق رونما گردیده، های آموزش سواد نیز تحولات بیشتر به وجود آمده است.

وقت وضعيت ناگوار **#** ناسامانی های سواد آموزی **آن** کشوار
مشاهده می کنیم **#** زمانی که دورنمای خطرناک **#** ویرانگر بسوادی
جامعه **آن** ترسیم می کنیم، این ضرورت بی می برمی که باید تمام
تلثلا شا **#** برنامه ها **آن** راستای محبوبی سوادی **آن** کشور هماهنگ
شوند. باید حکومت، سکتور خصوصی، رسانه ها، جامعه مدنی **#**
مردم افغانستان **#** بخصوص ملامامان مساجد **آن** راستای گسترش
سواد آموزی **آن** کشور به صورت سیستماتیک کار کنند.
چالش های مهم برنامه سواد آموزی **آن** کشور **آن** می توان به
چند موارد خلاصه کرد:
مشکلات امنیتی: جنگ **#** ناامنی یکی **۰۶** مهمترین چالش ها **آن**
برابر گسترش سواد آموزی به شمار می **آن**. جنگ زمینه آموزش **#**
ساخت **#** ساز مکاتب **آن** بسیاری **۰۶** مناطق **آن** بین برده **#** مانع رفتن
شاگردان به مکاتب می شوند.
برنامه سازی برای سواد آموزی: حکومت تا هنوز یک برنامه
منظم **#** کارا **#** پاسخگو **آن** زمینه سواد آموزی نداشته است.

بی سوادی عامل تمام بدختی های جامعه می باشد

افغانستان، جمله کشورهایی است که بالاترین سطح بی‌سوادی
می‌باشد. امروز نیز حکومت افغانستان این زمینه
با مشکلات جدی مواجه است و اگر این مشکلات می‌توانند
آموزی برداشته شود، روند بی‌سوادی اینده همچنان سیر
صعودی خواهد پیمود و بخش بزرگی مردم مابی سواد خواهند
ماند. حالی که امروز آن‌مفهوم سواد افغانستان تغییرات
عمیق رونما گردیده است و مشکلات خود عبور کرده است؛ اما
افغانستان هنوز سواد به معنای سنتی آن‌تی تحقق نیافته است.
این مسأله عقب‌ماندگی ما کاروان تمند نشان می‌دهد.
امروز مفهوم سواد تنها سوانح خواندن و نوشتن بهره مندی
اطلاعات عمومی اشامل نمی‌شود بلکه یادگیری آمادگی برای
روبرو شدن با شرایط اجتماعی و تصمیم‌عالقاته برابر آن‌تی
مفهوم جدید سواد کنگانیده شده است. یک فرد با سواد امروزی
باید بتواند به عنوان عضو مؤثر اجتماعی و تصمیم‌گیری
های اجتماعی مشارکت فعال داشته باشد و توانی برقراری
ارتباط مفید با اعضا دیگر اجتماعی برخوردار باشد
های اخلاقی و معنوی جامعه محافظت پاسداری نماید.

نقش معلمین در پیشبرد تعلیم و تربیه

تعلیم و تربیه اساس و بنیاد یک کشور به حساب میرود کشورهای که دارای تعلیم و تربیه پیشرفته هستند در تمام ابعاد ترقی کرده و دارای جامعه مدنی هستند که این کار تنها مربوط دولت نیست بلکه هر کس در آن رشد و انکشاف تا حد توان سهم بگیرند و دیگران را نیز به این امر متوجه نمایند که تعلیم و تربیه اساس و بنیاد ما است اگر تعلیم و تربیه داشته باشیم پس هر چیز داریم در کشورهای پیشرفته طبقه استاد و معلم زیاد مورود قدر و احترام قرار میگیرد و توجه مسولین همیشه به مکاتب و تعلیم و تربیه میباشد و مردم نیز برای استاد و معلم قدر و احترام مینمایند و معلمین از تمام امکانات زنده گی برخوردار میباشند.

ولی متأسفانه در افغانستان غریب ترین طبقه معلم و استاد است باید دولت و موسسات خیریه به زنده گی معلمین توجه جدی داشته باشند تا آنها به فکر آرام به تدریس خویش ادامه دهند اگر یک معلم مشکلات نداشته باشد خانه داشته باشد پول داشته باشد زنده گی نسبتاً آرام داشته باشد واضح است که خوب تدریس میکند و شاگردان لایق را به کشور تقدیم مینماید ولی اگر با مشکلات مواجه باشد هیچ وقت نمیتواند خوب تدریس نماید و شاگردان لایق را به جامعه تقدیم کند معلمین نقش عمدۀ و اساسی را در بلند بردن سطح دانش، تعلیم و تربیه یک کشور دارند معلم کسی نمی‌باشد که اساس و تهداب علم از او سرچشمم میگیرد و علم چیزی است که انسان را به بلند ترین قله های پیروزی میرساند امروز شاهد ترقی ها و پیشرفت های گوناگون که در سراسر جهان هستیم یگانه کسی که باعث این پیشرفت ها شده معلم است به عنوان سخن اخیر باید افزود که از فیض و برکت معلم است که جهان به پیشرفت های گوناگون نایل آمده است و نقش مهمی در عرصه تعلیم و تربیه دارد زنده و جاودیان باد نام نیکویی معلم!

ساحہءِ باستانی مس عینک

ساختمانی مس عینک تقریباً در 38 کیلومتری جنوب کابل و د نا 18
کیلومتری شرق شهر افغانستان کابل لو گر از احراز موقعیت نموده است ساختمانی
مس عینک برای بار اول در سال 1963 کشف شد و (جی. فوسمن و ام. لیبیر) NT
سال 1976 میلادی از این مکان مهم دیدن نمود. که ساختمانی یاد شده را به دوره
کم شانه از تابان خنگزار نمودند.

بادومنی و پرده چی که دالله(۱) دید امرد پرخای کولو په خاطر تول په یو او از په عملی ډول او اخلاق سره غږ او چتنکړو،
بنون و زړې.

وته ده چي نه سولی ته ورسپرو او نه به له دې بد بختيو خخه خلاص شو، کوم چې نن دخپلو هيواو والو شهيدانيدل او
ييانيدل په خپلو سترګو وينو نو لري نده، چې یوه ورغ ياد حالت سره مور هم مخ شو.

نیمہ : محمدموسی «عذیل»

چرگانو زکام یا والگی یوه ساری او خطرناکه ناروغی ده، چې د حشی یا سارابی الوتکو خخه کورنی الوتونکي مرغان نیسي او انسانانو ته د ناروغه الوتونکو او یا د هغفونه د محصولاتو سره د تماس له لاري په چتمکي.

پیریوی، چې زموږ هیوادوال باید د دغې ناروګي خخه د خان زغورني لپاره لاندې تکي په پام کې ونیسي: د چرگانو او نورو الوتونکو غوبنه او هګي. د خوراک نه مخکې باید بنې پاخه شي.
له حکایه او نه، واله تڼکه او د هډه، له غونښه او هګیکه سه دله تماس نه، و سته باید لاسه نه به او

سابون بنه پریمنخل شی
- که چیرته تبه، توخی، دستونی درد او سالنپی، دچرگانو او یا نورو الوتونکو سره دتماس نه یوه اونی و روسته

کوچه‌تممه به کوه نمایانه نزدیک ام با فارمودن ک دوسته تراویغ نمی‌نمایند و لذت شمع اور بازه‌نماخانه رتره پیش شول ژر ترژر روغتیگایی مرکز ته خان ورسوی.

د، فا، منه، کار، که من نک، باشد، خصم، او محظوظ، حفظ الصحوه به حد، دعا، ماعانه، که،
ول، دگنی، شمیر، الوتون، کو، مهینه، ول، دل، شوه، ژرتزره، دعامي، روغتیا، ریاست او، یاد، کرنی، ریاست، ته، خبر، ورکری،

دالوونکو ورل او راول له یوه ولايت نه بل ولايت ته منعه اعلان شوي دي.
ستاسي د روغتيا په هيله!

اپتیا په وخت کپ په لاند نیو شمیرو اریکہ و نیسی:

.٧٩٩٣٠٠٨٠٣ / .٧٨١٧٥٤٢٨٤ / .٧٠٠٣٥٤٣٥ / .٧٠٠٣٧٥

این ساحمه باستانی ۱.۵ کیلومتر طول و ۱.۵ کیلومتر عرض را احتو مینماید و تاحال فقط یک قسمت ساحمه حفریات گردیده است. به اساس کشفیات در ساحات تحت حفاری (تپه گل حمید و تپه کافری ها) این ساحات مریوط به دوره بو دایی ها بوده و معابد آن به صورت بسیار زیبا توسط مجسمه ها نقاشی های زینت یافته است. حفریات در ساحه باستانی مس عینک در سال ۱۳۸۷ آغاز تا بحال جریان دارد که آثار های زیادی متنقول (پارچه های زیادی سفالی، مسی، چوبی، سنگی، گلی، سکه طلازی و مسی، هیكل های بو دایی) و غیر متنقول (استوپه ها و معابد) بدست آمده است. که آثار متنقول آن به نسبت عدم جای مناسب (تعییر موزیم) موذیت ملی فرار گرفته و از سوی باستان شناسان مراقبت و حفاظت آن جابجا تحت پوشش قرار گرفته و از سوی باستان شناسان مراقبت و حفاظت ترتیب کننده: عبدالشکور محمدی میشوآ.